

Na osnovu Amandmana LXXXII tačka b) stav 5. i 6. na Ustav Republike Srpske, člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 61. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske, na sjednici održanoj 18. decembra 2019. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

Nije prihvatljiv zahtjev Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske za utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zaključcima u vezi sa Informacijom o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske, koje je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 12. novembra 2019. godine, pod brojem: 02/1-021-1125/19.

O b r a z l o ž e n j e

Predsjedavajuća Vijeća naroda Republike Srpske dostavila je 11. decembra 2019. godine Ustavnom sudu Republike Srpske – Vijeću za zaštitu vitalnog interesa (u daljem tekstu: Vijeće) akt broj: 03.1/I-573/19, kojim se, saglasno zahtjevu Kluba delegata bošnjačkog naroda, traži utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zaključcima u vezi sa Informacijom o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske koje je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 12. novembra 2019. godine, pod brojem: 02/1-021-1125/19. Uz navedeni akt dostavljeni su predmetni zaključci, Informacija o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske, Odluka o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda broj: 03.2-5-39/19 od 20. novembra 2019. godine, te Obrazloženje ove odluke, broj: 03.2-5-39/19-1 od 20. novembra 2019. godine.

U aktu predsjedavajuće Vijeća naroda navodi se da je Narodna skupština Republike Srpske na Sedmoj posebnoj sjednici, održanoj 12. novembra 2019. godine, izglasala osporene Zaključke. Takođe, navedeno je da je Klub delegata bošnjačkog naroda, svojim aktom broj: 03.2-5-39/19 od 20. novembra 2019. godine, pokrenuo proceduru za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda smatrajući da se ovim zaključcima ugrožavaju vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda. S obzirom na to da Vijeće naroda Republike Srpske na Petoj redovnoj sjednici održanoj 4. decembra 2019. godine nije postiglo saglasnost svih klubova u Vijeću naroda na uloženu Odluku o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa i da Zajednička komisija Narodne skupštine i Vijeća naroda, na Prvoj sjednici održanoj 10. decembra 2019. godine, nije usaglasila tekst osporenih zaključaka - predlažu da Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske odluči da li je ovim aktom povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

Pored navedenog, u prilogu akta predsjedavajuće Vijeća naroda Republike Srpske dostavljeni su izvodi iz stenograma sa: Sedme posebne sjednice Narodne skupštine Republike Srpske, održane 11/12. novembra 2019. godine, Pete sjednice Vijeća naroda Republike Srpske održane 4. decembra 2019. godine i Prve sjednice Zajedničke komisije Narodne skupštine Republike Srpske i Vijeća naroda, održane 10. decembra 2019. godine.

Na osnovu navedenog akta predsjedavajuće Vijeća naroda Republike Srpske, kao i priložene dokumentacije, Vijeće za zaštitu vitalnog interesa je utvrdilo da je za zahtjev za

pokretanje postupka za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u osporenim zaključcima glasalo šest delegata Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda Republike Srpske, da se glasalo po proceduri za zaštitu vitalnog interesa, ali da povodom ovog pitanja nije postignuta saglasnost svih klubova konstitutivnih naroda u Vijeću naroda, kao ni saglasnost Zajedničke komisije Narodne skupštine Republike Srpske i Vijeća naroda Republike Srpske.

Pored navedenog, Vijeće je utvrdilo da je u obrazloženju Odluke o pokretanju zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, između ostalog, navedeno da Klub delegata bošnjačkog naroda smatra da je Narodna skupština Republike Srpske Informacijom o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske i osporenim zaključcima koji su u vezi sa Informacijom povrijedila vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda u Republici Srpskoj u smislu člana 70. stav 6. al. 2, 5, 7. i 9. Ustava Republike Srpske. Navedeni akti su, kako se navodi u obrazloženju, usmjereni na negiranje Bosne i Hercegovine i njenog ustavnopravnog ustrojstva, Ustavom Bosne i Hercegovine zagwarantovanih vrijednosti kao što su ljudsko dostojanstvo, sloboda i jednakost, suverenitet, teritorijalni integritet i politička nezavisnost Bosne i Hercegovine, demokratska načela, te podjela nadležnosti između države i entiteta, zbog čega su neprihvatljivi za bošnjački narod, te ih u cijelosti osporavaju zbog nemogućnosti da se amandmanima popravi tekst ovog akta.

Zaključke u vezi sa Informacijom o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske Narodna skupština Republike Srpske izglasala je na sjednici održanoj 12. novembra 2019. godine, pod brojem 02/1-021-1125/19, na osnovu člana 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, te članova 182. i 187. stav 1. i 2. i člana 254. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 31/11 i 34/17). Ovim zaključcima Narodna skupština Republike Srpske usvaja Informaciju o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske (tačka 1). Uz to, ovim zaključcima Narodna skupština Republike Srpske, između ostalog, odbacuje sve akte koju su protivustavni i koji nisu u skladu sa Opštim okvirnim sporazumom za mir u Bosni i Hercegovini (tačka 2), smatra da je svaki udar na konstitutivne narode i ravnopravne entitete udar na sam Dejtonski sporazum i ustavnopravnu strukturu složene državne zajednice Bosne i Hercegovine (tačka 3), ističe da je Bosna i Hercegovina nastala saglasnošću Republike Srpske i Federacije BiH i da samo saglasnošću oba entiteta može postojati i da je zbog toga bilo kakva težnja za izmjenom složene dejtonske strukture apsolutno nedopustiva i može dovesti do neželjenih posljedica (tačka 4), zahtijeva od strana potpisnica i svjedoka Dejtonskog sporazuma, kao i od svih predstavnika međunarodne zajednice da reaguju na donošenje akata koji pozivaju na razgradnju Dejtonskog sporazuma, kao i na svaku aktivnost koja je protivna njegovim odredbama i principima (tačka 5), navodi da će u slučaju izostanka reakcije potpisnica, svjedoka Dejtonskog sporazuma i predstavnika međunarodne zajednice na pokušaje razgradnje Dejtonskog sporazuma, pristupiti donošenju novog Ustava Republike Srpske, o kojem će se izjasniti i građani na referendumu (tačka 6), zadužuje sve nadležne institucije Republike Srpske da, bez odlaganja, preduzmu neophodne aktivnosti u cilju pripreme sveobuhvatne informacije o okolnostima i aktivnostima koje su dovele do donošenja odluke o davanju saglasnosti Republike Srpske na sporazume o formiranju Zakona o odbrani BiH, Zakona o indirektnom oporezivanju BiH, Zakona o visokom sudskom i tužilačkom savjetu BiH, kao i drugih zakona kojima su derogirane nadležnosti

Republike Srpske, kao i onih zakona koji su nametnuti od strane Visokih predstavnika u BiH i kojima se ugrožava ustavnopravni položaj Republike Srpske zagaranтован Dejtonskim sporazumom (tačka 7), navodi da će reagovati u slučaju bilo kakvih nastojanja protivustavne teritorijalne reorganizacije BiH i bilo kakvih urušavanja teritorijalne organizacije Grada Istočno Sarajevo, kao i u slučaju svih drugih aktivnosti usmjerenih na transformaciju i dekonstrukciju Dejtonskog sporazuma i strukturu državne zakednice koja je njim stvorena (tačka 8), prihvata samo entitete i konstitutivne narode u BiH, te bilo kakvo nametanje suvereniteta izvan toga ima neustavan i antidejtonski karakter (tačka 9), ističe kao najvažnije načelo Dejtonskog sporazuma i njegovog Aneksa IV prava konstitutivnih naroda u skladu sa principima Ustava BiH i međunarodnih dokumenata koji promovišu prava naroda, a koji su dio ustavnog sistema u BiH, uključujući i pravo na samoopredjeljenje, što u okvirima Dejtonskog sporazuma podrazumijeva očuvanje dejtonske strukture i široke autonomije entiteta (tačka 10), odbacuje svako djelovanje koje je usmjereno na izmjenu izvornog Dejtonskog sporazuma i njegovog Aneksa 4 – Ustava BiH, koji je temelj postojanja i rada svih institucija i zvaničnika na nivou BiH, te da će svako djelovanje koje nije u skladu sa Ustavom BiH u budućnosti imati odgovarajuću reakciju iz Republike Srpske (tačka 11), obavezuje predstavnike Republike Srpske u Predsjedništvu BiH, u Predstavničkom domu i u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH i u Savjetu ministara BiH, da ne učestvuju u mijenjanju Poslovnika o radu i drugih akata na način da se tim izmjenama smanjuje broj predviđenih srpskih glasova i glasova iz Republike Srpske za donošenje odluka iz njihove nadležnosti (tačka 12), ne prihvata aktivnosti koje vode neustavnoj unitarizaciji BiH i zahtijeva od svih nosilaca vlasti kako u Republici Srpskoj, tako i u zajedničkim institucijama državne zajednice BiH, da svoje aktivnosti usmjere na povrat ustavnih nadležnosti entiteta (tačka 13), navodi da će pokrenuti inicijativu za ukidanje Kancelarije visokog predstavnika (tačka 14), odbacuje "bonska ovlašćenja" visokog predstavnika kao potpuno neustavna, nezakonita i nelegitimna (tačka 15), navodi da će pokrenuti pitanje sastava u načina rada Ustavnog suda BiH (tačka 16), zadužuje Vladu Republike Srpske da pokrene pregovore sa Vladom Federacije BiH u cilju urgentnog usaglašavanja Zakona o Ustavnom sudu BiH (tačka 17), zadužuje Vladu Republike Srpske i druge nadležne institucije da pokrenu reformu institucija pravosuđa na nivou BiH – Suda BiH, Tužilaštva BiH i sistema Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, koje je visoki predstavnik nametnuo nezakonitim odlukama, suprotno Ustavu (tačka 18), zadužuje Vladu Republike Srpske da analizira efekte neustavnih prenosa nadležnosti sa entiteta na nivo BiH, uključujući i nadležnosti prenesene putem tzv. međuentitetskih sporazuma u oblasti odbrane i indirektnih poreza, te da o tome izvijesti Narodnu skupštinu, s ciljem pokretanja razgovora između entiteta i legitimnih predstavnika konstitutivnih naroda o preispitivanju njihove efikasnosti (tačka 19), naglašava da će nastaviti djelovati u skladu sa Rezolucijom o zaštiti ustavnog poretka i vojnoj neutralnosti kojom se Republike Srpska obavezala na vojnu neutralnost (tačka 20), te da ovi zaključci stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske" (tačka 21).

Vijeće za zaštitu vitalnog interesa ovog suda je, prije svega, razmotrilo pravnu prirodu predmetnog akta Narodne skupštine Republike Srpske, budući da ova činjenica, po ocjeni Vijeća, predstavlja prethodno pitanje od kojeg zavisi postojanje procesnih pretpostavki za zasnivanje nadležnosti Ustavnog suda, pa time i Vijeća za zaštitu vitalnog interesa.

Članom 187. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik

Republike Srpske“ br. 31/11 i 34/17) propisano je da se zaključkom utvrđuje politika izvršavanja zakona, drugih propisa i opštih akata koje donosi Narodna skupština, daju smjernice za sprovođenje te politike i utvrđuju obaveze Vlade, ministarstva i posebnih organizacija u sprovođenju te politike, pripremanju zakona i drugih akata.

Vijeće je ocijenilo da iz sadržine osporenih zaključaka, kao i pitanja koja se njima tretiraju, proizlazi da ovi akti ne sadrže norme opšteg karaktera, niti se njima na opšti način uređuju određeni odnosi, već je riječ o aktu kojim se izražava politički stav Narodne skupštine u pogledu određenih pitanja političke prirode, odnosno u vezi sa Informacijom o neustavnoj transformaciji dejtonske strukture BiH i uticaju na položaj i prava Republike Srpske.

Imajući u vidu odredbe članova 115. i 116. stav 2. Ustava Republike Srpske, te Amandmana LXXXVIII tačka 1. i 2. na Ustav, kojim su propisane nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske i Vijeća za zaštitu vitalnog interesa ovog Suda, te činjenicu da osporeni zaključci nemaju karakter opšteg akta, Vijeće je utvrdilo da nije nadležno da razmatra predmetni akt.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje donijelo je Vijeće za zaštitu vitalnog interesa u sastavu: predsjedavajući Vijeća prof. dr Marko Rajčević, predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, Irena Mojović i akademik prof. dr Snežana Savić.

Broj: UV-1/19

18. decembra 2019. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
Vijeća za zaštitu vitalnog
interesa
Ustavnog suda Republike
Srpske
Prof. dr Marko Rajčević s.r.